

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

3 בפברואר 2025

1092

ה' בשבט התשפ"ה

עמוד

הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 155) (איחוד עבירת האינוס ועבירת מעשה סדום), התשפ"ה-2025 . . 112

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברת הכנסת מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 155) (איחוד עבירות האינוס ועבירת מעשה סדום), התשפ"ה-2025*

- תיקון סעיף 345 1. בחוק העונשין, התשל"ז-1977¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 345 –
- (1) בסעיף קטן (א) –
- (א) ברישה, במקום "הבועל אשה –" יבוא "החודר לגוף של אישה או גבר באחת מהנסיבות האלה";
- (ב) בפסקה (1), במקום "בהסכמתה החופשית" יבוא "בהסכמה חופשית";
- (ג) בפסקה (2), במקום "בהסכמת האשה" יבוא "בהסכמה";
- (ד) בפסקה (3), במקום "כשהאשה היא קטינה" יבוא "כשהאדם הוא קטין", במקום "לה" יבוא "לו" ובמקום "בהסכמתה" יבוא "בהסכמתו";
- (ה) בפסקה (4), במקום "שרויה האישה" יבוא "שרוי האדם" ובמקום "ממנה" יבוא "ממנו";
- (ו) בפסקה (5), במקום "היותה חולת נפש או לקויה בשכלה" יבוא "היות האדם חולה נפש או לקוי בשכלו", במקום "מחלתה" יבוא "מחלתו", במקום "הליקוי בשכלה" יבוא "הליקוי בשכלו" ובמקום "הסכמתה לבעילה" יבוא "הסכמתו";
- (2) בסעיף קטן (ב) –
- (א) בפסקה (1), אחרי "בקטינה" יבוא "או בקטין" ובמקום "לה" יבוא "להם";
- (ב) בפסקה (4), המילה "באשה" – תימחק;
- (3) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

משפיעה לרעה על גישת מערכות האכיפה כלפיהם ומעכבת את שיקומם. גם נשים שנפגעו בעבירה של מעשה סדום נפגעות מההפרדה, שכן חדירה לגופן שלא דרך איבר מינן אינה מוגדרת אינוס. כמו כן, המונח "בעילה" מבטא אנכרוניזם כלפי נשים ויחסי מין.

על כן מוצע לקבוע שכל החדרת איבר או חפץ לאיברים אינטימיים של אישה או גבר, וכן החדרת איבר מין לפיהם של אישה או גבר, תיקרא "אינוס". לצד זאת, מוצע להחליף את המונחים "בעילה" ו"מעשה סדום" המשמשים כיום במונח "חדירה". עם זאת, נוכח מרכזיות הפגיעה בנשים בעבירות מין, מוצע לקבוע כי המונח "אינוס" יכלול התייחסות מפורשת לחדירה לגופה של אישה או לגופו של גבר.

כתיקון משלים לאיחוד העבירות כמוצע לעיל, מוצע להתאים את הנוסח של סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין כולו.

עוד מוצע לתקן את סעיף 346 לחוק העונשין, שעניינו

סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין). קובע את עבירות המין בדין הישראלי. סעיף 345 לחוק קובע את עבירת האינוס; כיום, עבירה זו חלה על מעשה של בעילה, קרי החדרת איבר או חפץ לאיבר המין של האישה, בנסיבות המפורטות בסעיף. לצד עבירת האינוס, נקבעה בסעיף 347 לחוק העונשין העבירה "מעשה סדום", החלה על מעשה של החדרת איבר או חפץ לפי הטבעת של גבר או אישה, או החדרת חפץ לפיהם של גבר או אישה. בהצעת חוק זו מוצע לאחד את העבירות האמורות לעבירה אחת של אינוס. בתיקונים המוצעים יש כדי לשקף נכון יותר את הפגיעה בנפגעי עבירות המין ולשמור על כבודם.

הביטוי "מעשה סדום" נושא עימו מטען היסטורי פוגעני, ואינו תואם את היחס של החברה היום למעשים אלו. כמו כן, נפגעי עבירה חשים לא אחת שהפרדה בין העבירות פוגעת בכבודם של המתלוננים – נשים וגברים, קטינות וקטינים, כאחד. ההפרדה מבטאת יחס שונה כלפי נפגעי כל עבירה, פוגעת בהכרה בגברים כנפגעי אונוס,

* הצעת חוק מס' 4928/25/פ (מספר פנימי: 2220995); הועברה לוועדה ביום י' בכסלו התשפ"ה (11 בדצמבר 2024).

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשפ"ה, עמ' 102.

(ג) בסימן זה, "חדירה" - החדרת איבר מאיברי הגוף או חפץ לאיבר מינה של אישה או לפי הטבעת של אדם, או החדרת איבר מין לפיו של אדם.

2. בסעיף 346 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 346

(1) בכותרת השוליים, במקום "בעילה אסורה בהסכמה" יבוא "חדירה אסורה";

(2) בסעיף קטן (א) -

(א) בכל מקום, במקום "לה" יבוא "להם";

(ב) בפסקה (1), בכל מקום, במקום "הבועל קטינה" יבוא "החודר לגופם של קטינה או קטין", והמילים "והיא אינה נשואה לו" - יימחקו;

(ג) בפסקה (2), במקום "שבעל קטינה" יבוא "שחודר לגופם של קטינה או קטין" ואחרי "לקטינה" יבוא "או לקטין";

(3) בסעיף קטן (ב), במקום "הבועל אישה שמלאו לה" יבוא "החודר לגופו של אדם שמלאו לו".

3. סעיף 347 לחוק העיקרי - בטל.

4. בסעיף 347א(ב) לחוק העיקרי, במקום "הבועל אישה או העושה מעשה סדום באדם" יבוא תיקון סעיף 347א "החודר לגופו של אדם, ובכל מקום, במקום "להם" יבוא "לו".

5. בסעיף 347ב(ב) לחוק העיקרי, במקום "הבועל אישה או העושה מעשה סדום באדם" יבוא תיקון סעיף 347ב "החודר לגופו של אדם, ובכל מקום, במקום "להם" יבוא "לו".

6. בסעיף 351 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 351

(1) בסעיף קטן (א), המילים "או של מעשה סדום לפי סעיף 347(ב)" - יימחקו;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "הבועל אישה" יבוא "החודר לגופו של אדם", בכל מקום, במקום "לה" יבוא "לו", המילים "או העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לו עשרים ואחת שנים" - יימחקו, ובמקום "משפחתם" יבוא "משפחתו";

ד ב ר י ה ס ב ר

החברתית רבה, אך אין בהם כדי לשנות את פליליות המעשים הקבועה היום בסעיף 347 לחוק העונשין שמוצע לבטלו ואת העונש בשלהם. לעניין זה חלות הוראות סעיף 5 לחוק העונשין, שעניינו שינוי חיקוק לאחר עשיית העבירה.

יצוין כי לפי סעיף 350 לחוק העונשין, "לענין עבירה לפי סימן זה, אחת היא אם העושה עשה את המעשה או גרם שהמעשה ייעשה בו או באדם אחר". בגלל ההגדרה הנוכחית של בעילה, אשר מחייבת התנהגות אקטיבית על ידי הגבר בבעילת אישה דווקא, רשויות התביעה מפרשות את הסעיף האמור כך שהוא לא תמיד חל על אישה הגורמת לגבר לחדור לאיבר מינה בניסיון של עבירה אינוס, ולכן בשל התנהגות זו לא ננקטים הליכים בעבירה של אינוס אלא בעבירה של מעשה מגונה. עקב התיקון המוצע, התנהגות זו תיחשב גם היא אינוס בהתקיים האמור בסעיף 350, בדומה למעשה של גבר שגרם לאחר לחדור לתוכו בניסיון האמורות.

עבירה של "בעילה אסורה בהסכמה", האוסר קיום יחסי מין עם קטין שגילו 14 עד 16 או קיום יחסי מין תוך ניצול יחסי מרות בין הפוגע לנפגע. מוצע למחוק את המילה "בהסכמה" מכותרת הסעיף, משום שיש בכך כדי ליצור מצג שווא של הסכמת הנפגע באופן שאינו משקף את המקרים הנכללים בעבירה, שבהם יחסי התלות והמרות בין הצדדים מטילים ספק בקיומה של הסכמה חופשית.

כמו כן, סעיף 346א(1) לחוק העונשין קובע בין השאר כי מי שמקיים יחסי מין עם קטינה שגילה 14 עד 16 עובר עבירה רק אם הוא אינו נשוי לה. מוצע למחוק הוראה זו, שכן לפי חוק גיל הנישואין, התש"ו-1950, אסור להינשא לקטין ואין לחתן קטינים. בית המשפט רשאי, בנסיבות מיוחדות, לתת היתר לנישואי קטין או קטינה, אולם גם במקרים אלו לא יינתן היתר לנישואי קטינים שטרם מלאו להם 16 שנים. על כן ההוראה בחוק העונשין היא אות מתה המנציחה מציאות אסורה של נישואי קטינים.

יודגש כי שינוי המונחים ואיחוד העבירות, השפעתם

- (3) בסעיף קטן (ה), בהגדרה "בן משפחה", בכל מקום, במקום "בעילה" יבוא "חדירה".
7. תיקון סעיף 353 בסעיף 353 לחוק העיקרי, במקום "סעיפים 346(א) או 347(א)" יבוא "סעיף 346(א)".
8. תיקון סעיף 354 בסעיף 354 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א)(2) -
- (א) בפסקת משנה (ב), במקום "בעילה אסורה בהסכמה" יבוא "חדירה אסורה";
- (ב) בפסקת משנה (ג), בסופה יבוא "כנוסחו ערב ביטולו";
- (2) בסעיף קטן (ג)(2)(ב), בסופו יבוא "כנוסחו ערב ביטולו".

ד ב ר י ה ס ב ר

- זוה נוסחו של סעיף 347 לחוק העונשין שמוצע לבטלו:
- "מעשה סדום"**
347. (א) (1) העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לו שש עשרה שנים, או העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו שש עשרה שנים וטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך או השגחה, דינו - מאסר חמש שנים.
- (2) לענין סעיף קטן זה, יראו מטפל נפשי שהוא פסיכולוג, פסיכיאטר או עובד סוציאלי, או מי שמתחזה לאחד מאלה, שעשה מעשה סדום באדם שמלאו לו שש עשרה שנים וטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן לאותו אדם טיפול נפשי על ידו, כאילו עשה את המעשה תוך ניצול יחסי תלות; חזקה זו לא תחול אם מעשים כאמור החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי במסגרת קשר זוגי.
- (א1) העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו שמונה עשרה שנים תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות, דינו - מאסר שלוש שנים.
- (ב) העושה מעשה סדום באדם באחת הנסיבות המנויות בסעיף 345, בשינויים המחוייבים, דינו כדין אונס.
- (ג) לענין סימן זה, "מעשה סדום" - החדרת איבר מאברי הגוף או חפץ לפי הטבעת של אדם או החדרת איבר מין לפיו של אדם.

יוזמת: חברת הכנסת לימור סון הר מלך